

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 312, Letnik XXVII, Januar 2026
ISSN 1581-1379

Geminidi 2025

Napovedana je bila megla, zato opazovanja nisem jemal preveč resno. Vrhu tega sem v soboto, 13. decembra okoli 21^h s kozarcem terana v roki zaspal za računalnikom. Ob 22^h sem trznil, se zbudil in opazil, da sem polil nekaj vina.

To je bila kaplja (no, ni jih bilo malo, a ena je bila očitno odločilna) čez rob, zaradi katere sem pogledal, če kamera na Domu na Slivnici vidi luči na anteni na Nanosu. Jih je videla, megle tam zgoraj ni, grem gledat Geminide.

Prvega novembra, ko sva šla s prijateljem pogledat, kako je s partizanskimi obeležji na Sv. Vidu, sem nad Kožljekom, pod Špičko opazil odprt travnik. Takrat sem se odločil, da grem Geminide opazovat tja.

V avto sem naložil spalno vrečo in ležalnik ter se skozi Begunje pri Cerknici in Kožljek odpeljal do izbranega opazovališča. Ob 22:30 sem bil že nameščen in odprtih oči.

Do 23^h sem naštel 16 utrinkov, pet prve magnitude.

V naslednji uri je bilo meteorjev 40, večina nad magnitudo 2. Postal pa mi je tudi jasno, da me bo mraz kaj kmalu pregнал.

In me je res, v nedeljo, 22 minut po polnoči. Do takrat sem naštel 13 utrinkov, vse svetle razen treh.

Bera opazovanja torej 50 meteorjev v slabih dveh urah. To pot noben pretresljiv.

V Begunjah megla v pasovih, v Cerknici je ni, nebo jasno.

Na toplem sem si seveda privoščil šilce dobre slivovke in se lotil tega zapisa. Za dobro mero pa še eno šilce.

Rok Vidmar

Komet 3I/Atlas in Luna

Med Božičem in Novim letom so se nad Javornikom končno zvrstile tri zaporedne jasne noči.

Darko, Miha in Aleš smo si želeli ujeti predvsem komet 3I/Atlas, ki je bil v najbolj ugodnem položaju za slikanje 19. decembra. Ko smo ga slikali, je imel magnitudo med +15.75 in +17.2, rezultat pa lahko vidite na spodaj. Slika ni sestavljena iz več slik, narejena je bila s teleskopom Askar 107 in monokromatsko kamero pri ekspoziciji 120 s v vidni svetlobi.

Komet 3I/Atlas. Foto: Darko Benzia.

Darko je poskusil slikati tudi s filtri R, G, B, H α , S in O3, a so rezultati zgolj slabši, sestavljat jih pa program ne zna tako, da bi ohranil komet kot referenco in premaknil zvezde: zvezde ohrani na istem mestu in od kometa nastane zmazek.

Ob tistem času je bilo Lune ravno pol, zato smo si vzeli čas še zanjo. Oprema in nastavitve so bile enake, razen ekspozicija 1 ms.

Luna. Foto: Darko Benzia.

Aleš Berkopec

V A B I L O

Vabimo vas na redni mesečni sestanek Astronomskega društva Javornik, ki bo v torek 20. januarja 2026 ob 18.00 uri. Sestanek bo potekal v prostorih Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani na Jadranski cesti 19 v predavalnici F4 (prvo nadstropje). Hkrati se bo sestanka mogoče udeležiti tudi daljavo prek povezave <https://private.vid.arnes.si/rxdq-4sdw-8qh7>.

Glavni del sestanka bo predavanje:

Observatorij Vera C. Rubin

Iztok Bončina

Predstavil bom moj obisk na observatoriju Vera C. Rubin v Čilu, nekaj mesecev, preden je začel s svojim delom oziroma s poskusnim obratovanjem. Skozi oči nekaterih astronomov in inženirjev bom opisal delovanje te nove pridobitve na področju astronomije, ki obeta precejšnje število novih odkritij na nebu in to vsako noč. Na koncu si bomo pogledali kratek predstavitveni filmček o prvi svetlobi, ki je »padla« na ogromno zrcalo v juniju lansko leto.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si/MesecniSestanki/>.

Efemeride januar 2026

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.01.	07:44	16:27	13:58	05:54	CET
05.01.	07:44	16:31	19:04	09:27	CET
10.01.	07:43	16:37	— —	11:00	CET
15.01.	07:40	16:43	05:25	13:14	CET
20.01.	07:37	16:50	08:42	18:38	CET
25.01.	07:32	16:57	10:15	— —	CET
30.01.	07:27	17:04	13:51	05:55	CET

Planeti:

- ★ **Merkur** ujamemo v jutranjem svitu na začetku meseca, ko v ozvezdju Strelca vzhaja okoli sedmih.
- ★ **Venera** januarja ni vidna.
- ★ **Mars** januarja ni viden.
- ★ **Jupiter** je januarja na nebu vso noč. Opazujemo ga v ozvezdju Dvojčkov.
- ★ **Saturn** je sprva na nebu do enajstih, konec meseca pa le še do devetih. Sredi meseca se iz ozvezdja Vodnarja preseli v ozvezdje Rib.
- ★ **Uran** na začetku meseca opazujemo do pol petih zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec

meseca v ozvezdju Bika zaide že ob pol treh.

V noči s 3. na 4. januar je nastopil meteorski roj Kvadrantidov s 120 utrinki na uro (v idealnih pogojih), vendar je opazovanja motila polna Luna.

Urška Pajer

Napišite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli, kar bodo ostali člani društva z zanimanjem prebrali.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov info@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EX